

1. Välj storlek/tjocklek
2. Förarbete
3. Få översikt över plattorna
4. Formning / anpassning
5. Läggnig

DETTA BEHÖVER DU:

Oregelbunden skiffer →

- Sand
- Kulhammare
- Skifferkniv/mejsel
- Gummiklubba (alternativt - kroppsvikt kan användas)
- Långt vattenpass

1. Välj storlek/tjocklek

Skiffer är en skifferplatta med oregelbunden form och naturlig yta och kanter. De sorteras i olika storlekar, från små till extra stora, och i olika tjocklekar, från tunna plattor att limma på en vägg till plattor du kan ha på din uppfart och köra bil på.

För gångtytor som i en trädgård, terrass eller stig räcker det med en tjocklek på 2-3 cm. Om du ska köra bil på skifferplattorna bör tjockleken vara 4-6 cm.

Använd tabellen som en riktlinje:

Storlek (cm)	12	15	18	21	24	27	30	33	36	39	42
Sand	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✓
Lim	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Dräning	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✓

✓ HÖGST KÖRST   ✗ KÖRST   ✗ LÖSBET

Välj alltid en tjocklek som överstiger 10 mm vid dräning. Tjocklek under 10 mm används som lösbetning på väggar.

Du kan också kolla på en egen film om hur man väljer storlek och tjocklek på skiffer för fler detaljer/mer info.

När det gäller mängden beror det på önskat uttryck, det vill säga graden av bearbetning.

Mycket formning/anpassning av plattorna för att uppnå ett stramare uttryck med smala fogar ger mer spill än vid låg grad av formning för ett rustikt uttryck med större fogar.

Kolla vår film som visar hur man uppnår olika visuella uttryck med skiffer och filmen om mängdberäkning av oregelbunden skiffer.

2. Förarbete

Hur bra slutresultatet blir beror mycket på förarbetet på platsen. Detta bör därför ägnas stor uppmärksamhet.

Säkerställ god dränering genom att undvika håligheter och ojämnheter och se till att det lutar så att vatten rinner bort och inte blir stående i eller på färdig beläggning.

Försök att få underlaget så plant och stabilt som möjligt. Komprimera väl och se till att du har full kontakt mellan plattan och underlaget.

Lägg ut ett lager sand eller kross, cirka 5 cm tjockt. Om du inte vill ha gräs mellan plattorna (och ogräs!) kan du lägga en fiberduk under det översta sandlagret.

Även om skiffer tekniskt sett är ett av de mest slitstarka materialen som finns, kommer det som alla andra material påverkas av tillfört vatten som drar med sig smuts från ytan såväl som underlaget.

3. Få översikt över plattorna

Töm pallen först och sprid ut plattorna på ett område så att du får översikt.

Planera sedan så att du utnyttjar tjockleken på plattorna i förhållande till lutningen där de ska läggas: Använd de tjockaste plattorna på den lägsta punkten så att du slipper bygga upp plattan så mycket med sand.

Hitta de plattor som passar bäst ihop innan du börjar anpassningen.

4. Formning / anpassning

Skiffer kan formas med många metoder. Generellt rekommenderar vi att inte använda vinkelslip, utan hellre några av dessa enkla och manuella metoder som ger ett snyggare resultat och där du slipper damm och buller.

Metod 1: Kulhammare och mejsel/skifferkniv

Metod 2: Klipp med skiffersax

Metod 3: Huggning (ritsa och bryt)

Metod 4: Vinkelslip

Se här för 4 tips för ett så snyggt resultat som möjligt vid formning av oregelbunden skiffer.

5. Läggnig

1 – Få översikt

Lägg ut eller ställ fram alla plattorna. Ta tid på dig att hitta plattor som nästan passar ihop redan.

2 – Val av platta

Börja med läggningen i ett hörn, rör dig sedan i solfjäderform ut från hörnet. Lägg plattor som redan har en rak kant innerst mot väggen eller mot naturliga avslutningar. Lägg plattorna med minst 1 cm lutning per meter, bort från husväggen. Använd vattenpass och en lång träplanka för att jämna ut sandlagret för att uppnå rätt lutning.

Hitta en ny platta som passar så bra som möjligt och lägg den ovanpå eller intill "grannplattorna" som redan är anpassade, se till att den precis täcker den öppning du ska fylla. Markera med krita så att du vet hur mycket du ska hugga bort. Ta bort plattan igen. Nu börjar arbetet!

3 – Anpassa plattan

Det är viktigt att skifferplattan ligger stabilt och plant när du slår på den. Använd kulan på kulhammaren direkt mot stenen. När du hugger skiffer är det vikt och hastighet på kulhammaren som gäller. Slå inte med krossande kraft rakt ner, utan snett, och med snärt som om du spelar tennis eller kastar med fiskespö. Så belastar du nästan bara den delen av skifferplattan som du hugger bort.

Slå inte bort mer än två–tre cm åt gången och arbeta dig gradvis inåt på plattan. När du är cirka 1 cm från kritmarkeringen börjar finhuggningen med mejseln/skifferkniven. Börja finhuggningen längst bort från dig och backa bakåt medan du hugger. Mejseln/skifferkniven ska hållas lätt snett mot skifferplattan.

Slå med hög hastighet och snärt. Du blir säkrare efter hand.

4 – Lägg på plats

När anpassningen är klar, rugga plattan på plats igen. Gör eventuella små justeringar/anpassningar av formen medan den ligger på sin plats.

Lyft upp plattan från ena sidan och justera sanden under så att den inte vippar, och ligger i rätt höjd i förhållande till de tidigare lagda plattorna. Banka den på plats med en gummiklubba eller liknande. Kontrollera höjd och lutning för sista gången innan du börjar med nästa platta.

5 – Avstånd mellan plattorna

Avståndet (fogbredden) beror på det önskade uttrycket. Ju strängare krav du ställer på en så smal fog som möjligt, desto mer huggning och spill blir det. Kom ihåg att ta tillvara på de avhuggna skifferbitarna – de är både vackra och praktiska som till exempel skifferbark!

Kolla vår film som ger dig 5 olika förslag på vad du kan fylla fogarna med!